

Yrittäjien järjestelmän myytit & faktat

18.4.2024

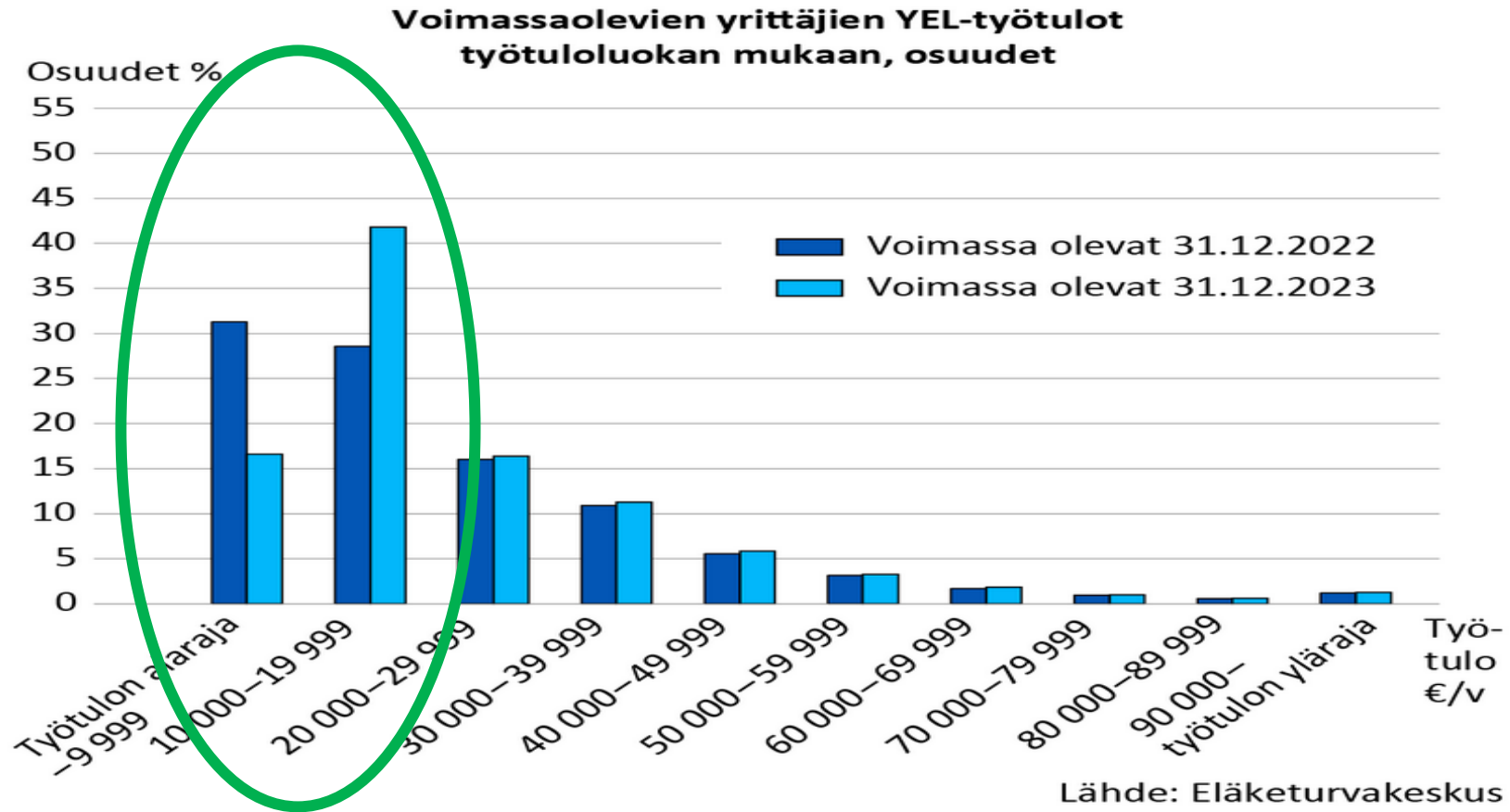
Janne Pelkonen
yhteiskuntavaikuttamisen päällikkö, TELA

YEL:n Rubikinkuutio?

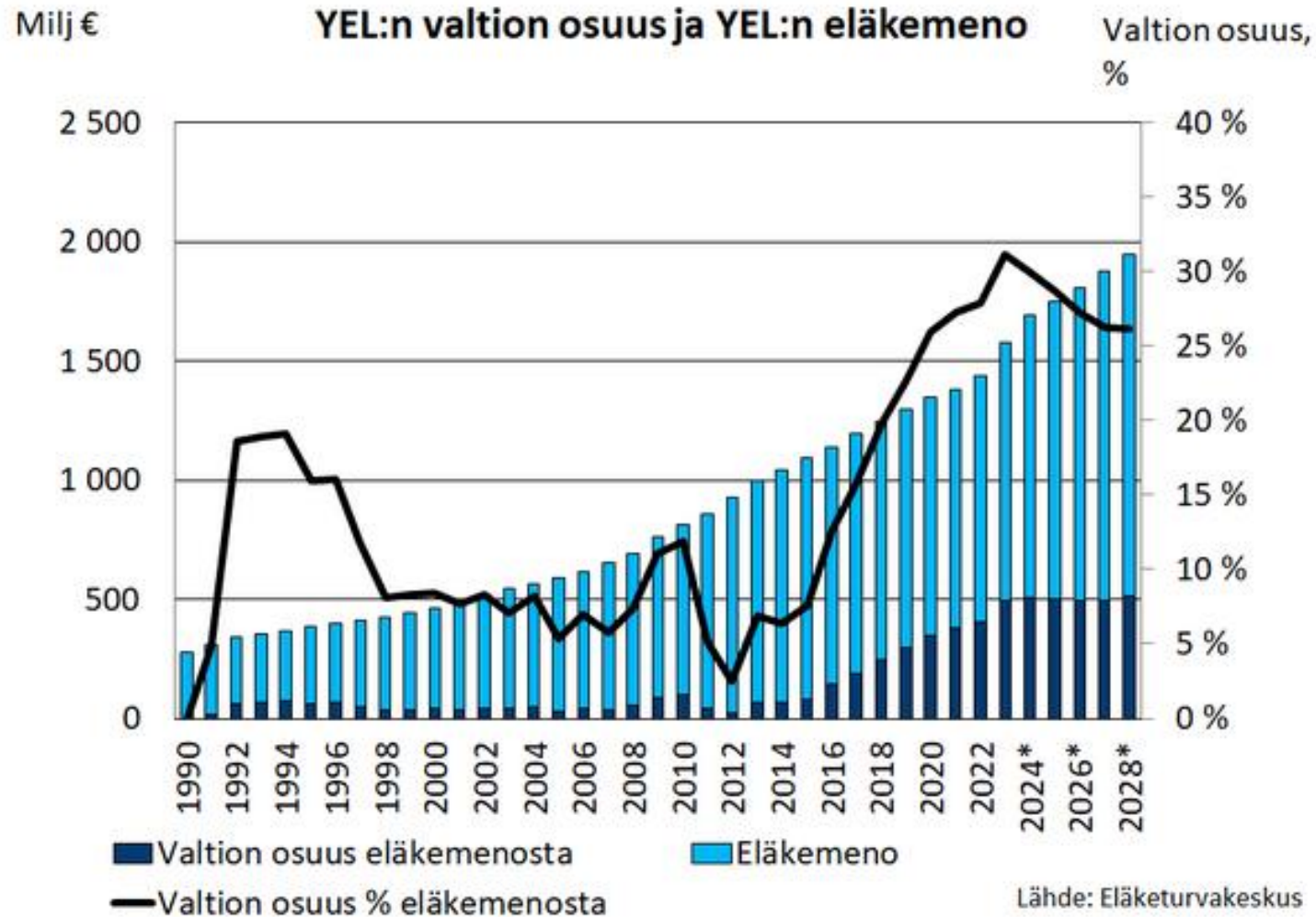

Lähde: DALL-E OPEN AI

Alivakuuttaminen vähenee tavoitteen mukaisesti

Valtionosuuden kasvu pysähtyneenä hetkeksi...

- 1. Yrittäjälle kertyy vähemmän eläkettä**
- 2. YEL on sijoitustuotteita huonompi**
- 3. Työeläkkeiden rahoitus on kriisissä**
- 4. Työkyvyttömyys ei koske minua**

1. Yrittäjälle kertyy vähemmän eläkettä

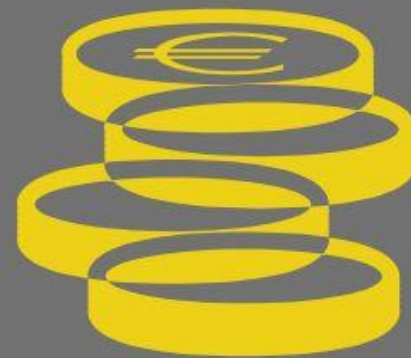
Yrittäjän työeläke kertyy samoilla prosenteilla

- Eläkkeen kertymäsäännöt ovat samanlaiset eri eläkelakien välillä.
- YEL:ssä on kuitenkin ”eläkelattia” ja ”eläkekatto”.
- Eläke-etuudet poikkeavat vain vähän eri sektoreiden (yksityinen/julkinen) välillä.
- YEL-työtulon tulisi vastata yrittäjän työtä samantyyppisillä ominaisuuksilla tekevän työntekijän palkkaa → kilpailuneutraalius.
- Jos työeläke jää suhteellisen pieneksi, niin Kelan eläkkeet täydentävät toimeentuloa.

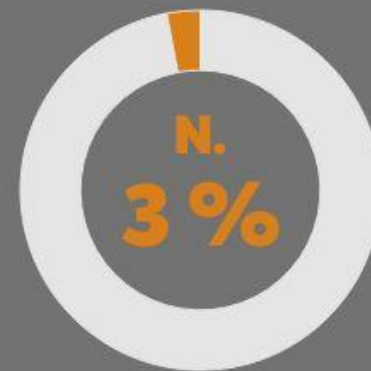
Yrittäjänä eläkkeelle jääneiden
keskimääräinen kokonaiseläke on

1660 €/kk

Vajaa kolmannes
yrittäjätaustaisista
saa eläkettä

**1100–1500
€/kk**

yrittäjänä eläkkeelle
jäävistä saa takuu-
eläkettä

Yrittäjien työurat & toimeentulo eläkkeellä?

- Yksityinen säästäminen tai yritystoiminnan myynti voivat vaikuttaa toimeentuloon.
- Noin 1/3 palkkatyöstä vanhuuseläkkeelle siirtyneistä jatkaa työntekoa. Yrittäjistä eläkkeellä työskentelee tätäkin useampi (ETK 2023, Polvinen ym. 2023).
- Yrittäjille on kertynyt työuraa yrittäjänä noin 22 vuotta. Mitä suurempi osa työurasta on tehty YEL-vakuutuksen alaisena, sitä pienempi on työeläkkeen taso (ETK 2024).
- Yrittäjien eläkkeet ovat noin 80 % verrattuna palkansaajiin (ETK 2024).

2. YEL on sijoitustuotteita huonompi

YEL on ”luksustuote”, vaikka kukaan ei usko

- Työeläke on annuiteetti eli elinikäinen, tiedossa oleva ja indeksoitukin vakuutus, jonka tarjoaminen on usein kallista pankeille ja vakuutusyhtiöille (for-profit).
- Lakisääteinen sosiaalivakuutus ei vastaa ominaisuuksiltaan ja tuotevaihtelultaan yksityisiä säästötuotteita.
- Työeläke on silti henkilökohtainen ja itse ansaitun työeläkkeen pääoma on perustuslain omaisuuden turvaama etuus.
- Työeläke ei ole säästötuote, joten pääomaa ei voi käyttää vapaasti tai nostaa könttänä. OVE (2017-) on pieni muutos tähän.
- Vapaaehtoisen säästämisen verovähennykset ovat rajoitetumpia kuin YEL:ssä.
- Ihmiset aliarvioivat säännöllisesti oman pitkäikäisyyden riskinsä.

3. Työeläkkeiden rahoitus on kriisissä

YEL:n rahoitus ei ole uhattuna

- Yrittäjä on tottunut luottamaan itseensä ja luottamus eläkejärjestelmään on vähäisempää kuin palkansaajilla, mutta ei siltikään nollassa.
- Työeläkkeiden rahoitus on kaikista julkistalouden sektoreista parhaiten hoidettu ja sen ”kestävyysvaje” on suhteellisen pieni.
- Eläkejärjestelmä ei ole missään rahoituksellisessa kriisissä, vaan sitä on uudistettu säännöllisesti.
- YEL:ssä ei ole ennakoon kerättyjä rahastoja tulevaa varten (eikä MyEL:ssä), mutta valtiontuki kattaa alijäämät.

4. Työkyvyttömyys ei koske minua

Työkykyä on hankala vakuuttaa itse

- Työeläke on paljon muutakin kuin vanhuuseläkettä, se tuo turvaa perhehuoltajan kuolemaa ja työkyvyttömyyttä kohtaan.
- Työeläkevakuutus ei sulje ketään pois perussairauksien vuoksi.
- Kun kaikkien työurat venyt pidemmälle ja eläkeikiä nostetaan, kasvavat myös työkyvyttömyyden riskit.
- Myös yrittäjät kohtaavat työkyvyttömyyttä ja työkyvyttömyyseläkkeitä maksetaan noin 80 miljoonaa euroa vuodessa yrittäjille (2023).
- YEL:n ”minimoinnista” on vähemmän hyötyä sairauden tai tapaturmien kohdatessa.
- Yrittäjät tekevät usein töitä vielä vanhuuseläkkeellä, jolloin jäljellä oleva työkyky on avainasemassa.

**”Yrittäjien eläkejärjestelmää kehitetään
jatkossakin”**

Kiitos!

Janne Pelkonen
janne.pelkonen@tela.fi

Yrittäjyys muuttuu: yksinyrittäjien määrä kasvaa

